

V1999-53 17.08.99

Konkurranseloven § 3-10 - Inngrep mot Prior Norges krav om besteforeldreimportert kylling

Sammendrag:

Konkurransetilsynet har grepet inn mot Prior Norges krav om at slaktekyllinger skal ha basis i besteforeldreimporterte dyr for at Priors slakterier skal ta imot kyllingene. Prior og Priors slakterier er pålagt mottakspålikt fra norske produsenter av slaktekyllinger uavhengig av kyllingenes avlspyramide. Prior er imidlertid gitt anledning til å fastsette forskjellige innkjøpspriser på slaktekyllinger med ulik avlspyramide, forutsatt at prisforskjellen er relatert til dokumenterte kostnadsforskjeller i slakterienes produksjonsprosess.

Konkurransetilsynet viser til tilsynets brev av 19. mai 1999, der tilsynet varslet inngrep mot Prior Norges (Prior, tidligere Norske Eggsentraler) krav om besteforeldreimportert kylling som basisdyr for Priors mottak av slaktekyllinger. Tilsynet viser videre til Deres brev av 14. juni 1999, der De kommenterer tilsynets inngrepsvarsel, samt tidligere korrespondanse i saken.

Bakgrunn - henvendelsen fra Blenta AB

I brev av 27. desember 1998 innklager Blenta AB (Blenta) Priors krav om importerte besteforeldredyr som basis for mottak av slaktekyllinger for Konkurransetilsynet. Blenta er et svensk selskap som selger (eksporterer) foreldrekyllinger til to norske rugerier; Hugaas Rugeri og Trønderrugeri. Hugaas Rugeri og Trønderrugeri benytter de importerte foreldrekyllingene i avl og produksjon av slaktekyllinger, som selges videre til oppdrettere og deretter til slakterier. Hugaas Rugeri og Trønderrugeri er de to eneste rugeriene utenfor egg- og fjørfesamvirket i Norge, og begge rugeriene selger over halvparten av sin produksjon gjennom avtakere som slakter kyllingene hos samvirkets slakterier. Det resterende av Hugaas Rugeri og Trønderrugeriets produksjon avsettes gjennom de private slakteriene Norsk Kylling og Trønderkylling.

Norske Eggsentraler (nåværende Prior) fattet 20. august 1998 følgende beslutning:

"Norske Eggsentraler og samvirkets slakterier stiller i normalsituasjoner som betingelse for mottak av slaktekylling at produksjonen har basis i import av besteforeldredyr. Betingelsene gjøres gjeldende med virkning fra 1. august 1999. Dette kravet gjøres kjent for alle slaktekyllingprodusenter. KOORIMP og KIF anmodes om å følge opp saken på en aktiv måte."

Blenta anfører i sin henvendelse til Konkurransetilsynet at ovennevnte beslutning fattet av Prior medfører at egg- og fjørfesamvirket ikke lenger vil kjøpe slaktekyllinger som har basis i foreldreimporterte dyr. Dette medfører at Hugaas Rugeri og Trønderrugeriets avsetning gjennom samvirkets slakterier vil opphøre fra 1. august 1999 dersom de to rugeriene ikke starter import av besteforeldredyr som basis for sin slaktekyllingproduksjon. Ifølge Blenta har samvirket gjennom Prior og Samvirkekylling om lag 90% av markedet for slaktekyllinger, mens den private delen selger om lag

10% av slaktekyllingene gjennom Norsk Kylling og Trønderkylling.

Merknader fra Prior Norge

Bakgrunnen for Priors beslutning anføres å være de nye veterinærkrav som ble innført 1. januar 1999, blant annet som følge av veterinæravtalen med EU. Disse veterinærkravene medfører at det ikke lenger er noen begrensninger i importvolum av levende fjørfe, samt at tidligere bestemmelser om karantene for importert fjørfe er bortfalt. Som en følge av dette har landbruksorganisasjonene innenfor husdyrsektoren etablert et samarbeid vedrørende regler for import av levende dyr i regi av KOORIMP (Husdyrnæringens Koordineringsenhet for smittebeskyttelse ved import). KOORIMPs formål er å ta vare på norsk dyrehelse og hindre import av sykdommer. Kontrollutvalget Import Fjørfe (KIF) er en undergruppe av KOORIMP som arbeider med fjørfesektoren, og det er KIF som gjennom utarbeidelse av næringsspesifikke krav og råd vedrørende import av fjørfe har bedt Prior om å iverksette krav om besteforeldreimporterte dyr. Videre har Fjørfebransjens Landsforening (FLF) etter samme oppfordring fra KIF fattet tilsvarende beslutning som Prior, hvilket medfører at kravet om besteforeldreimporterte dyr på sikt vil omfatte hele bransjen. Etter den informasjon Konkurransetilsynet har er det per dato imidlertid kun Prior som har iverksatt kravet om besteforeldreimporterte basisdyr for mottak av slaktekyllinger.

Prior legger til grunn at Konkurransetilsynet vil vurdere om tilsynet har formell kompetanse til å gripe inn etter konkurranseloven § 3-10 mot Priors beslutning om krav om besteforeldreimporterte basisdyr. Herunder anfører Prior at det ikke foreligger forretningsforbindelse mellom klager og Prior, og derav heller ingen forretningsnektelse overfor klager.

Prior viser også til at Hugaas Rugeri og Trønderrugeri leverer deler av sin slaktekyllingproduksjon til slakterier som ikke er en del av samvirket. Prior anfører at det på den bakgrunn eksisterer tilstrekkelige alternative avsetningskanaler for Hugaas Rugeri og Trønderrugeri til samvirkets slakterier. Videre vil Hugaas Rugeri og Trønderrugeri kunne kjøpe besteforeldredyr istedenfor foreldredyr fra Blenta, slik at samvirket vil bli opprettholdt som mulig avsetningskanal for de to rugerienes slaktekyllinger.

Konkurransetilsynet ble på møte 27. april 1999 orientert om at Prior har tilbudt de to private rugeriene å kjøpe foreldrekylinger av Prior til en pris som tilsvarer Priors selvkost i produksjon av foreldredyr.

Merknader fra Hugaas Rugeri og Trønderrugeri

Hugaas Rugeri og Trønderrugeri selger henholdsvis om lag 65% og 60% av sin produksjon gjennom samvirkets slakterier, og anfører at det ikke eksisterer tilstrekkelig gode alternative avtakere for dette volumet. Etter den informasjon Konkurransetilsynet har, er det likevel slik at Norsk Kylling og Trønderkylling vil kunne overta noe av dette volumet dersom samvirkets slakterier ikke lenger vil ta imot slaktekyllinger med basis i foreldreimporterte dyr. Dog vil også de private slakteriene kunne komme til å innføre krav om besteforeldreimporterte basisdyr, jf ovenfor om at et slikt krav vil bli gjort gjeldende for hele bransjen gjennom beslutningen i KIF og oppfølgingen fra Prior og FLF.

Blenta, Hugaas Rugeri og Trønderrugeri anfører videre at helsetilstanden på opprinnelsesflokken (Blentas besteforeldredyr i Sverige) og de importerte foreldredyrene tilfredsstillende de krav offentlige myndigheter setter, og ellers er på linje med helsetilstanden til fjørfe i Norge generelt.

Markedsforhold - det relevante marked

Avlsdyrene, det være seg besteforeldre- eller foreldredyr, benyttes som basis for produksjon av slaktekyllinger. Slaktekyllingene selges så fra rugeriene til oppdrettere/klekkerier, som igjen videreselger kyllingene til slakterier etter oppfôring. Slakteriene selger deretter kyllingene i sluttmarkedet, blant annet gjennom dagligvarehandelen. Prior fremavler majoriteten av egne slaktekyllinger fra besteforeldreimporterte basisdyr til slakteri, mens de private rugeriene importerer foreldredyr som basis i sin produksjon av slaktekyllinger før disse videreselges til oppdrettere og slakterier. Samvirket har om lag 90% av omsetningen av slaktekyllinger, og er etter Konkurransetilsynets oppfatning å betrakte som en dominerende aktør i dette markedet.

Priors beslutning om krav om besteforeldreimporterte basisdyr omfatter slakteriledet i produksjonskjeden, og verken rugeriene eller oppdretterne er i utgangspunktet berørt av dette kravet. Beslutningen vil imidlertid få virkning også i disse ledd av produksjonskjeden, ettersom både rugerier og oppdrettere selger sine slaktekyllinger til sluttmarkedet gjennom slakteriene. Rugeriene og oppdretterne synes ikke å ha andre avsetningskanaler enn slakteriene, samtidig som etterspørerne av ferdigslaktede kyllinger (tilbyderne i sluttmarkedet) ikke synes å ha alternative leverandører til slakteriene. Konkurransetilsynet er på denne bakgrunn av den oppfatning at det relevante produktmarked i denne saken må omfatte hele produksjonsprosessen av slaktekyllinger, fra rugeri og frem til slakteri.

Priors krav om besteforeldreimporterte basisdyr har virkning i hele Norge. Norske rugerier og oppdrettere selger i det vesentligste sin produksjon til norske slakterier, som igjen selger slaktekyllingene i sluttmarkedet. Som følge av overproduksjon av fjørfekjøtt de siste år gjennomføres det en del regulering på omsetningsleddet, så som lagring og reguleringseksport. Prior er markedsregulator i fjørfesektoren, og har således ansvaret for å gjennomføre markedsreguleringstiltakene. Selv om en del slakterier gjennom denne markedsreguleringen kan sies å ha andre avsetningskanaler for slaktekyllinger enn norske etterspørere, vil norske slakterier være så godt som eneste avsetningsmulighet for norske rugerier og oppdrettere. Etter Konkurransetilsynets oppfatning vil således det relevante geografiske marked i denne saken være Norge.

Forholdet til konkurransereglene

Etter konkurranseloven (krll) § 1-5 må vilkår, avtaler og handlinger ha konkurransemessig virkning eller være egnet til å ha konkurransemessig virkning i Norge for at tilsynet skal ha inngrepskompetanse. Beslutningen fastsatt av Prior vil kunne få konkurransemessig betydning i Norge, slik at konkurranselovens bestemmelser kommer til anvendelse på forholdet.

Konkurransereglene i EØS-avtalen kommer til anvendelse i den utstrekning forholdet er omfattet av EØS-avtalen og samtidig merkbart påvirker samhandelen mellom EØS-stater. De to regelsettene vil derfor kunne ha til dels overlappende anvendelsesområder. Kylling er en jordbruksvare som ikke omfattes av EØS-avtalen, og Konkurransetilsynet legger derfor til grunn at EØS-avtalens konkurranseregler ikke kommer til anvendelse i denne saken.

Konkurransetilsynet kan etter krll § 3-10 gripe inn mot vilkår, avtaler og handlinger dersom tilsynet

finner at disse har til formål, virkning eller er egnet til å begrense konkurransen i strid med lovens formål. Konkurranselovens formål er å sørge for effektiv bruk av samfunnets ressurser ved å legge til rette for virksom konkurranse, jf krrl § 1-1. Bestemmelsen gir adgang til å gripe inn mot blant annet vilkår, avtaler og handlinger som kan opprettholde eller styrke en dominerende stilling ved hjelp av konkurransehemmende metoder, begrense kunders valg, fordyre produksjon, distribusjon eller omsetning, stenge konkurrenter ute eller nekte forretningsforbindelse. Det er tilstrekkelig for inngrep etter krrl § 3-10 at det konkret sannsynliggjøres at den atferd man griper inn mot, vil lede til en begrensning av konkurransen som kan føre til ineffektiv bruk av samfunnets ressurser. Det er således ikke en forutsetning for inngrep etter krrl § 3-10 at det eksisterer (direkte) forretningsforbindelse mellom den som utfører en konkurransebegrensende handling og den som klager handlingen inn for Konkurransetilsynet.

Konkurransetilsynets inngrepsvarsel

Konkurransetilsynet varslet i brev av 19. mai 1999 at tilsynet vurderte å fatte vedtak der Prior ble pålagt å oppheve beslutningen av 20. august 1998 om krav om besteforeldreimporterte basisdyr.

Konkurransetilsynet la til grunn at Priors beslutning om krav til besteforeldreimporterte basisdyr ville medføre at samvirkets slakterier ikke lenger ville ta imot slaktekyllinger som ikke var basert på importerte besteforeldredyr. Produsenter av slaktekyllinger som baserer sin produksjon på import av foreldredyr vil således ikke få levert sine slaktekyllinger til samvirket etter 1. august i år. Årsaken til at det er Prior (og FLF) som har iverksatt beslutningen i KIF, er at det kun er dette leddet av verdikjeden som har makt til å få gjennomført kravet, jf notat av 3. juli 1998 om *Import av foreldredyr/ besteforeldredyr for slaktekylling - oppfølging av vedtak i KIF* fra KIF til Prior og FLF. Nedenfor gjør Konkurransetilsynet rede for de vurderinger tilsynet baserte inngrepsvarselet på.

Som følge av Priors beslutning må de to private rugerienes produksjon som omsettes gjennom samvirkets slakterier finne en annen avsetningskanal, alternativt må de to rugeriene legge om sin produksjon til å omfatte besteforeldreimporterte basisdyr. Som nevnt tidligere vil Norsk Kylling og Trønderkylling kunne overta noe av det volum som de to private rugeriene i dag leverer gjennom samvirket. Etter den informasjon Konkurransetilsynet har er det imidlertid mye som tyder på at også disse slakteriene vil måtte innføre krav om besteforeldreimporterte basisdyr, og dermed eksisterer det ikke lenger tilstrekkelige alternative avsetningskanaler for Hugaas Rugeri og Trønderrugeri. Et annet alternativ for de to rugeriene er selv å importere besteforeldredyr, dvs. innføre ett generasjonsledd til i produksjonen av slaktekyllinger. Etter den informasjon Konkurransetilsynet har, vil innføring av en slik produksjonsprosess medføre en til dels betydelig kostnadsøkning for de to rugeriene.

Ettersom Prior allerede baserer sin produksjon av slaktekyllinger på besteforeldreimporterte basisdyr, kan det synes som om beslutningen om krav om besteforeldreimporterte basisdyr kun medfører at samtlige aktører i markedet får samme rammevilkår i produksjon av slaktekyllinger. Ved at Hugaas Rugeri og Trønderrugeri baserer sin produksjon av slaktekyllinger på importerte foreldredyr, har de imidlertid i utgangspunktet en billigere produksjonsprosess enn de ville hatt dersom de skulle basere seg på importerte besteforeldredyr. Dersom de to private rugeriene som følge av Priors beslutning om krav om besteforeldreimporterte basisdyr må innføre en dyrere produksjonsprosess, vil beslutningen etter Konkurransetilsynets oppfatning virke konkurransebegrensende overfor disse rugeriene.

Ifølge Prior er det heller ingen kvalitetsforskjell mellom slaktekyllinger med hensyn til hvorvidt slaktekyllingene har basis i foreldreimporterte eller besteforeldreimporterte dyr. Etter Konkurransetilsynets oppfatning vil det således ikke være nødvendig for samvirket å kunne skille mellom slaktekyllinger med ulik avlsbasis i forbindelse med anskaffelse, slakting og videreforedling av kyllingene. Dersom bedriftene med den mest effektive produksjonsprosessen i en slik situasjon pålegges å benytte en mindre effektiv produksjonsprosess vil det oppstå et samfunnsøkonomisk effektivitetstap, ettersom slaktekyllinger av tilsvarende kvalitet kan fremstilles på en mer kostnadseffektiv måte.

Som nevnt tidligere kan Hugaas Rugeri og Trønderrugeri kjøpe foreldrekyllinger av Prior. Ved dette tilbudet vil Hugaas Rugeri og Trønderrugeri ha mulighet til å produsere slaktekyllinger med basis i besteforeldreimporterte dyr uten selv å importere disse besteforeldrekyllingene. Dersom Priors tilbud på bakgrunn av beslutningsparametre som pris, smittefare etc. av de to private rugeriene oppfattes som bedre enn Blentas tilbud av foreldredyr, kan de to private rugeriene velge å kjøpe foreldredyr av Prior. Dersom Priors beslutning om krav om besteforeldreimporterte basisdyr står ved lag, vil Hugaas Rugeri og Trønderrugeri ikke kunne kjøpe foreldredyr av Blenta selv om Priors tilbud oppfattes som dårligere enn Blentas. Etter Konkurransetilsynets oppfatning vil det kun være ved et inngrep fra tilsynets side at de to private rugeriene kan velge mellom ulike leverandører av foreldredyr, og det vil kun være ved en slik valgmulighet at en er sikret at den mest effektive produksjonsprosess vil kunne bli realisert.

Etter Konkurransetilsynets oppfatning må det legges til grunn at veterinære regler som fastsettes av offentlige myndigheter er tilstrekkelige til å ivareta veterinære og dyrehelsemessige standarder. Så lenge produksjonen av slaktekyllinger med basis i foreldreimporterte dyr tilfredsstiller de veterinære krav som offentlige myndigheter har fastsatt, og kvaliteten er den samme uavhengig av om slaktekyllingene har basis i foreldre- eller besteforeldreimporterte dyr, finner Konkurransetilsynet at det i denne saken må legges avgjørende vekt på de konkurransemessige konsekvensene av fjørfenæringens fastsettelse av krav som går utover de krav offentlige myndigheter ellers har fastsatt for import av fjørfe.

Prior Norges merknader til tilsynets inngrepsvarsel

Innledningsvis i Priors brev av 14. juni 1999 anføres det at Prior ikke har iverksatt kravet om besteforeldreimporterte basisdyr, men derimot i god tid varslet et slikt krav til sine leverandører. Prior anfører således at det ikke er utført noen konkurransebegrensende atferd å rette et vedtak mot. Videre anfører Prior at Priors slakterier ikke står i forretningsforbindelse med Hugaas Rugeri, Trønderrugeri eller Blenta, ettersom Priors slakterier mottar kyllinger fra produsenter av slaktekyllinger.

Prior er av den oppfatning at selskapet må stå fritt til å bestemme hvilke leverandører de ønsker å knytte til seg og hvilke dyrehelsemessige krav de stiller til disse leverandørene så lenge slike krav er objektive. Prior anser det som avgjørende at det settes helsemessige vilkår for mottak av kyllinger for å sikre at et slakteri ikke blir infisert av dyresykdommer, med derav følgende negative markedsmessige virkninger.

Prior anfører videre at de to private rugeriene har alternative avsetningskanaler, ved at Norsk Kylling og Trønderkylling vil kunne øke mottaket av slaktekyllinger fra de to rugeriene. Prior mener også at det blir ren spekulasjon fra tilsynets side når det legges til grunn at også de private slakteriene vil innføre

krav om besteforeldreimporterte basisdyr.

Etter Priors vurdering er det ingen kvalitetsforskjell på slaktekyllinger avhengig av avlsmateriale, men det er en betydelig forskjell i den helsemessige risiko beroende på om slaktekyllingene baseres på foreldreimporterte eller besteforeldreimporterte dyr. Prior anfører at dersom Priors slakterier ikke kan sette krav til kyllingenes avlspyramide, må slakteriene gjennomføre en kvalitetskontroll og foreta endringer i slakteopplegget av alle kyllinger fra produsenter som leverer kyllinger som ikke er basert på avlsmateriale fra besteforeldredyr. Dette vil i så fall medføre ekstra kostnader som må dekkes av disse leverandørene.

Videre fremmer Prior merknader til at Konkurransetilsynet baserer seg på offentlige myndigheters fastsatte veterinære krav ved vurdering av de dyrehelsemessige forhold innen import av levende dyr. Herunder anføres at landbruksorganisasjonene i Norge har funnet at de offentlige standarder ikke er tilstrekkelige. Det at bransjens aktører etablerer tilleggskrav til de offentlige ordninger er videre ikke et særnorsk trekk, ettersom alle Nord-Europeiske land har etablert tilsvarende bransjeorganer til å kontrollere de veterinære krav.

Avslutningsvis informeres Konkurransetilsynet om at Prior på styremøte 19. mai 1999 endret sitt vedtak av 20. august 1998, ved at fristen for å implementere kravet om besteforeldreimporterte basisdyr er utsatt inntil videre.

Konkurransetilsynets vurdering

I brev av 14. juni 1999 anfører Prior at selskapet må stå fritt til å bestemme hvilke leverandører de ønsker å tilknytte seg, samt de dyrehelsemessige krav som skal stilles til disse. Konkurransetilsynet er enig i at det i utgangspunktet er opp til enhver aktør i et marked å avgjøre hvem en skal ha forretningsforbindelse med og til hvilke vilkår. Et selskaps "frihet" til å iverksette vilkår og krav for forretningsforbindelse vil imidlertid være redusert når selskapet innehar en dominerende markedsposisjon, i den forstand at selskapet gjennom slike bestemmelser da vil være i stand til å begrense konkurransen i markedet på en måte som er i strid med konkurranselovens formål om effektiv bruk av samfunnets ressurser.

Prior har tidligere opplyst at det ikke foreligger noen kvalitetsforskjell mellom slaktekyllinger med hensyn til hvorvidt slaktekyllingene har basis i foreldreimporterte eller besteforeldreimporterte dyr, jf tilsynets varselbrev av 19. mai 1999. I brev av 14. juni 1999 anfører Prior imidlertid at avlspyramiden representerer en "kvalitetsforskjell" i den forstand at foreldreimporterte basisdyr medfører en høyere dyrehelsemessig risiko enn slaktekyllinger som har basis i besteforeldreimporterte dyr. Denne økte risikoen vil ifølge Prior måtte motsvares av nye kontrollrutiner og endret slakteprosess hos samvirkets slakterier dersom Prior ikke kan stille krav til avlspyramide ved mottak av slaktekyllinger. Ifølge telefonsamtale 5. juli 1999 med Leif Jørstad i Prior er Priors slakterier i stand til å skille mellom kyllinger på bakgrunn av avlspyramide i slakteriprosessen, ettersom hver enkelt leveranse av slaktekyllinger slaktes separat. En atskilt produksjonsprosess er således allerede etablert, og endringene som eventuelt vil bli iverksatt dersom Prior ikke kan stille krav til avlspyramiden er i første rekke av kontrollmessig art. Videre vil det kunne være aktuelt å endre rengjøringsrutiner av slakteutstyret dersom "risikokull" oppdages. Ifølge Prior vil det, dersom en ikke kan stille krav til avlspyramiden, på denne

bakgrunn være behov for en større overvåking av slaktekyllinger som leveres av *produsenter som baserer seg på foreldreimporterte basisdyr*. Prior anfører at dette vil medføre ekstra kostnader som må dekkes av disse leverandørene gjennom lavere priser på slaktekyllinger med basis i foreldreimporterte dyr.

Konkurransetilsynet forstår ovennevnte forskjeller i dyrehelsemessig risiko mellom slaktekyllinger med basis i henholdsvis importerte besteforeldre- og foreldredyr slik at kvaliteten på kyllingene i sluttmarkedet er den samme for alle kyllinger. Det vil si at kyllinger med basis i importerte foreldredyr *som har passert kontrollrutinene* har den samme kvalitet som kyllinger med basis i besteforeldreimporterte dyr (som ikke har behov for de samme kontrollrutiner). Dette medfører at det for Prior ikke synes å være aktuelt å tilby begge "kvalitetene" kyllinger i sluttmarkedet, men at samtlige kyllinger uavhengig av avlspyramide tilbys i sluttmarkedet som "samme vare". En vil således ikke ha en situasjon der sluttmarkedet gis mulighet til å bestemme verdien på de to "kvalitetene", og følgelig vil eventuelle prisforskjeller mellom kyllinger med ulik avlspyramide ikke kunne bli bestemt av sluttmarkedet.

Konkurransetilsynets inngrep mot Priors krav om besteforeldreimporterte kyllinger vil i en slik situasjon medføre at Priors produksjonskostnader vil kunne øke hva gjelder slakting av kyllinger med basis i foreldreimporterte dyr. Etter Konkurransetilsynets vurdering innebærer dette at slaktekyllinger med basis i foreldreimporterte dyr kan ha en lavere verdi for Prior enn kyllinger med basis i besteforeldreimporterte dyr, noe som i så fall bør reflekteres i den pris Prior betaler for kyllingene. Etersom Prior er markedsregulator og dominerende aktør i dette markedet, vil Prior imidlertid kunne bestemme innkjøpsprisen ("markedsverdien" inn til slakteri) på de to kyllingkvalitetene. Etter Konkurransetilsynets oppfatning er det derfor viktig at en eventuell lavere innkjøpspris for slaktekyllinger med basis i foreldreimporterte dyr reflekterer de faktiske dokumenterbare merkostnader Prior eventuelt måtte ha i forbindelse med nye dyrehelsemessige kontrollrutiner i produksjonsprosessen.

Utover ovennevnte viser Konkurransetilsynet til tilsynets vurderinger i varselbrevet av 19. mai 1999, gjengitt ovenfor under avsnittet om tilsynets inngrepsvarsel. Konkurransetilsynet kan ikke se at Priors merknader til inngrepsvarselet, med unntak av avlspyramidens ovennevnte betydning for slaktekyllingenes dyrehelsemessige risiko, innebærer ny informasjon av betydning for tilsynets tidligere konkurransemessige vurdering.

Konkurransetilsynets konklusjon og vedtak

Det er Konkurransetilsynets oppfatning at egg- og fjørfesamvirket med om lag 90% av markedet for slaktekyllinger har en dominerende posisjon i dette markedet. Etter Konkurransetilsynets vurdering medfører Priors markedsposisjon at Prior ved å iverksette et krav om besteforeldreimporterte basisdyr i produksjon av slaktekyllinger vil kunne hindre Hugaas Rugeri og Trønderrugeriets avsetning av slaktekyllinger med basis i foreldreimporterte dyr, eventuelt påføre de to rugeriene en dyrere produksjonsprosess enn disse rugeriene har i dag. På denne bakgrunn er det tilsynets vurdering at Priors beslutning om krav til besteforeldreimporterte basisdyr virker konkurransebegrensende og til fordel for Prior.

Der er Konkurransetilsynets vurdering at Priors beslutning medfører et samfunnsøkonomisk

effektivitetstap dersom rugeriene med den mest effektive produksjonsprosess tvinges til å benytte en dyrere produksjonsprosess, eller dersom én av to "kvaliteter" slaktekyllinger ikke tilbys i markedet dersom markedet ønsker begge "kvalitetene". Etter Konkurransetilsynets oppfatning vil ikke Priors tilbud om å levere foreldrekyllinger til de to private rugeriene sikre at den mest effektive produksjonsprosess blir realisert. Videre vil Priors krav om besteforeldreimporterte basisdyr etter tilsynets vurdering kunne hindre at begge kvalitetene slaktekyllinger tilbys i markedet. Videre vil eventuelle kvalitetsforskjeller, herunder dyrehelsemessig risiko, mellom kyllinger med ulik avlspyramide kunne bli reflektert gjennom prismekanismen i markedet.

På denne bakgrunn og med hjemmel i konkurranseloven § 3-10 har Konkurransetilsynet fattet følgende vedtak:

Prior Norge og Priors slakterier pålegges mottaksplikt for slaktekyllinger fra norske leverandører uavhengig av slaktekyllingenes avlspyramide.

Eventuelle forskjeller i innkjøpspris mellom slaktekyllinger med ulik avlspyramide skal være relatert til faktiske dokumenterbare kostnadsforskjeller i produksjonsprosessen.

Vedtaket trer i kraft straks og gjelder til 1. august 2004.

Vedtaket kan påklages innen tre uker. En eventuell klage skal stiles til Arbeids- og administrasjonsdepartementet, men sendes Konkurransetilsynet. For øvrig vises til vedlagte skjema "Melding om rett til å klage over forvaltningsvedtak".

[til toppen](#)